

PALIMPSESTEJA, MAISEMIA JA ILMESTYKSIÄ – KRISTIINA UUSITALON MAALAUKSISTA
PALIMPSESTS, LANDSCAPES AND REVELATIONS – ON KRISTIINA UUSITALO'S PAINTINGS

Juha-Heikki Tihinen

Alussa oli perusta

Palimpsestissa asuu mennyt ja nykyinen yhdessä ja erotamatta kuin Jumaluus ja ihminen Jeesuksessa Kristuksessa.¹ Kristiina Uusitalo luo tämän pyhän paradoksaalisuuden kuvallisen vastineen. Mutta mikä on palimpsesti? Se on yleensä pergamentille kirjoitettu käsikirjoitus, josta alkuperäinen teksti on raaputettu pois ja korvattu uudella. Syynä oli pergamentin korkea hinta, mikä aiheutti paineita kirjakäärön kierrätykseen. Usein vanhin tekstuaalinen kerrostuma on mahdollista saavuttaa ja voi olla jopa näkyvissäkin. Palimpsesteissa sekoittuvat tekstien kerrokset ja osoittavat samalla, miten yksittäinen teos voikin olla monta niin ajallisesti, fyysisesti kuin sisällöllisesti. Uusitalon kohdalla kerroksellisuus on enemmän ajatuksellista kuin konkreettista, sillä itämaisen taiteen traditio on hänelle merkittävä, jolloin työskentelyn kerrokset ovat pikemminkin peräkkäisiä kuin toistensa päälle rakentuvia. Maalaus valmistuu nopeasti ja näennäisen vaivattomasti, vaikka sen takana olisikin äärimmäisen keskittynyt ja pitkäkestoinen harjoitus.

Palimpsesti on monelle muistin metafora, koska muistoisamme sekoittuvat niin poissaolevat kuin läsnä olevat ajat. Ajallisuus on taas lähempänä taiteilijan omaa näkemystä hänen taideteostensa erilaisista aineksista, sillä monissa hänen teoksissaan on kysymys siitä, miten aistimus ja siihen liittyvä tunnekokemus synnyttää kompleksisen assosiaatioketjun. Uusitalo rakentaa taiteessaan uudestaan assosiaatioiden sarjan ja käsittelee näin optisen yhdistymistä haptiseen ja päinvastoin. Hän ei ole kiinnostunut muistoista tai nostalgiasta sinänsä.

Katsoessani hänen maalauksiaan elän koko ajan reunamalla, jossa kolmiulotteisuuden kanssa sinut oleva kosketusaistillinen sekoittuu hahmotukselliseen ja ajatteluun

In the begin was the base

In a palimpsest past and present live together inseparably, like the divine and the human in Jesus Christ.¹ Kristiina Uusitalo creates a pictorial counterpart to this holy paradox. But what is a palimpsest? It is usually a manuscript written on parchment, from which the original text has been scraped off and replaced with a new one. The reason this was done was the high price of parchment, which led to pressures to re-use scrolls. It is often possible to get right down to the very oldest layer of text, and this can even be visible. In palimpsests the different layers of writing are mixed together, while at the same time showing how an individual work can actually be many, chronologically, physically and in its content. In Uusitalo's case, the layering is more mental than concrete, since the tradition in oriental art is important to her, so the layers of working are more sequential than superimposed on top of one another. The painting is completed rapidly and seemingly effortlessly, even if it is underpinned by an extremely focused and prolonged practice.

For many people, a palimpsest is a metaphor for memory, because in our memories absent and present time are mingled. This temporal approach, meanwhile, comes closer to the artist's own view of the various elements in her artworks, since many of them are about the way that a sense perception and the associated emotional experience give rise to a complex chain of associations. In her art Uusitalo re-constructs a series of associations, and thus deals with the linking of the optical to the haptic, and vice versa. She is not interested in memories or in nostalgia as such.

When I look at her paintings, I am constantly living on the edge, where the tactile, which is on first-name terms with

assosioituvaan katsomiseen. Näkeminen on tietämistä, ja tiedän tämän nähtyäni asian. Tämä on minulle Uusitalon sanoma ajattelun merkityksestä, enkä voikaan erottaa hänen ajatteluaan hänen teoksistaan, koska ne ovat tapahtumapaikkoja, joissa syntyy hänen taiteellinen ajattelunsa. Tämä kehäpäätelmäni sisältää oleellisen hänen taiteensa viehätyksestä, sillä hänen teoksissaan on minulle kyse ajattelusta taiteessa², joka tapahtuu taiteen materiana, taiteeseen paikantuen.³

Uusitalo työskenteli (maisema)maalauksen parissa samaan aikaan, kun monet saman sukupolven nuoret taideopiskelijat lähtivät Kojjärvelle ja aloittivat Vihreän liikkeen ja suomalaisen ekologisen liikkeen nykymuodon.⁴ He hakeutuivat poliittiseen aktivismiin pariin, mutta Uusitalo keskittyi taiteelliseen aktivismiin ja maiseman arvon kuvataiteelliseen käsittelyyn. Hänen aktivisminsa oli, ja on edelleen, luonoltaan taiteellista ja henkilökohtaista. Hän liittyy taiteeseen, joka puhuu ihmisen sisäisistä tapahtumista ja niiden merkittävydestä enemmän kuin taiteen poliittisista ja yhteiskunnallisista pyrkimyksistä.

Maisema ja maisemallisuus

Kristiina Uusitalo maalaa maisemia tai maisemallisia maalauksia, jotka esittelevät näkymiä vaihteleviin todellisuuksiin. Ne hahmottelevat moninaisia maisemallisia tiloja, jota voisi arkisesti kutsua psykofyysiseksi. Psykkistä maailmaa Uusitalo kuvaa mielentilojen ja tuntemuksien muodossa, joiden lähtökohdat liittyvät useinmiten luontokokemuksiin. Fyysistä on taas hänen maalauksiensa moninainen materiaalisuus. Hän on yhdistänyt maalausta ja valokuvaa, maalannut mitä vaihtelevammille maalaus pohjille ja käyttänyt laajaa pigmenttikirjoa. Hänen kiinnostuksensa maisemia kohtaan⁵ ja hänen toimintansa nimenomaan

taidemaalarina tekee hänen teoksistaan kaksinkertaisesti tilasuuntautuneita.

Tila on jotakin, jonka avulla hahmotan itseni ja ympäristöni välisen suhteen. Tätä voisi myös kutsua suhteeksi todellisuuteen tai maailmaan. Uusitalon kohdalla olemme selkeästi tekemisissä maalatun eli luodun todellisuuden kanssa, joka kuitenkin sisältää yhtymän fyysiseen tai fysikaaliseen todellisuuteemme. Hän hahmottaa subliimin merkityksen, mistä seuraa hänen maisemiensa sijainti psyykkisen ja fyysisen välimaastossa. Tässä suhteessa ne ovat mielentiloja, jotka ovat yhtä aikaa totta mutta eivät silti yhteneväisiä ulkomaailman kanssa, vaan taiteellisen työskentelyn muokkaamia. Hänen teoksensa sisältävät muistumia, havaittua, löydettyä, lainattua ja ajateltua. Välillä hänen maalauksensa ovat panoraamoja ja näytävät maiseman yleisen hahmon, kuten vaikkapa Pitkän valotusajan (2012–2013) teokset tai aiemmin vaikkapa Maamme-kirja IV (2007). Välillä taas hänen maalauksensa poimivat maiseman yksityiskohtia ja tapaamme luonnon sen yksityiskohtien muodossa esitettynä, kuten vaikkapa Sorbus-sarjoissa. Välillä hän taas on näyttänyt sekä maiseman yleisnäkymän ja jonkin yksityiskohdalta tuntuvan samassa maalauksessa, kuten esimerkiksi Esimaku-sarjassa.⁶ Kuitenkin hänen maalaustensa keskeisiä ominaisuuksia on ylevän kokemus, joka aiheuttaa aina kokonaisvaltaisen kokemuksen – hän puhuu yleisesti merkittävästä.

Uusitalon subliimi on sukua Friedrich Nietzschen Zarathustran kaksijakoiselle toiminnalle sekä vetäytyä maailmasta että lähestyä sitä. Nähdäkseen maailman kokonaisuudessaan, ja ihmisen, on saatava siihen kriittinen etäisyys.⁷ Tällöin maailma hahmottuu niin koomisuudessaan kuin kauneudessaan. Uusitalon maisemien edessä katsoja voi lähestyä havahtumista, jossa erilaiset aikatasot, kokemukset ja aistimukset liukenevat toisiinsa. Mutta miten

the three dimensional, is mingled with a looking that is linked with envisioning and with thinking. Seeing is knowing, and I know this having seen it. To me this is Uusitalo's message about the importance of thinking, and nor can I disentangle her thinking from her works, since they are the locations where her artistic thinking comes about. This circular argument contains the essence of the allure of her art, as for me her works are about thinking in art², which occurs as the substance of that art, locating itself in the art.³

Uusitalo was working with (landscape) painting at the same time as many young art students of her generation were leaving for Kojjärvi Lake and starting up the Finnish Green movement and the current incarnation of the Finnish ecological movement.⁴ They gravitated towards political activism, while Uusitalo concentrated on artistic activism and on visual-art treatments of the value of the landscape. Her activism was, and still is, artistic and personal in character. She subscribes to an art that speaks of people's inner events and of their significance, more than of art's political and social aspirations.

Landscape and landscape-likeness

Kristiina Uusitalo paints landscapes or landscape-like paintings, which show views into shifting realities. They delineate a wide variety of landscape-like spaces that could in everyday terms be called psychophysical. Uusitalo depicts the mental world in the form of states of mind and feelings, whose starting points are usually associated with nature experiences. Meanwhile, what is physical is the manifold materiality of her paintings. She has combined painting and photography, painted on the most varied of painting grounds, and used a broad spectrum

of pigments. Her interest in the landscape⁵ and her efforts specifically as a painter of art make her works doubly space-oriented.

Space is something that I use to envision the relationship between myself and my environment. This could also be called a relationship with reality or the world. In Uusitalo's case we are clearly dealing with a painted, i.e. a created, reality, which nevertheless contains a juncture with our own physics and our corporeal reality. She gives visible form to the meaning of the sublime, which leads to the positioning of her landscapes in the terrain between the mental and the physical. In this respect they are states of mind that are, at one and the same time, true, and yet congruent with the outside world, but shaped by her artistic working. Her works contain allusions, perceived, found, borrowed and thought. Sometimes, her paintings are panoramas showing the general outline of a landscape, as with, for instance, those in Pitkä valotusaika (Long Exposure, 2012–2013) or, prior to that, for instance, Maamme-kirja IV (Book of Our Land IV, 2007). Sometimes, again, her paintings pick out details of the landscape and we encounter nature displayed in the form of its minutiae, like, for instance, in the Mouth Full of Rain series. Sometimes, again, she has shown both a general view of the landscape along with something that feels like a detail, all in the same painting, such as, for example, in the Esimaku (Prescience) series.⁶ Nevertheless, among the key features of her paintings is the experience of the sublime, which always gives rise to a total experience – she speaks in general about what it is that has meaning.

Uusitalo's sublime is akin to the dichotomous behaviour of Friedrich Nietzsche's Zarathustra, of both withdrawing from the world and going towards it. In order to see the world and the human being in their entirety, it is

taiteilija rakentaa moisen aistimellisajattelullisen kompleksisuuden? Hän tutkii yksittäisen tai luontokokemuksien sarjan mielen ja rakentaa tämän jälkeen omat oivalluksensa kuvataiteelliseen muotoon.

Taiteilijana Uusitalo ei ole koskaan ollut kiinnostunut ekspressionismista oman lähestymistapanaan, vaikka abstrakti ekspressionismi onkin hänelle rakas taidesuuntaus ja monet hänen maalauksensa näyttävät kuin ekspressiivisen työskentelyn lopputuloksilta. Hänelle työskentely on harkitsemista, pohdintaa ja suunnittelua, joka antaa kuitenkin tilaa myös taiteelliseen työskentelyyn kuuluvalle etsimiselle ja löytämiselle. Uusitalo on useasti todennut valmiiden teostensa vastaavan hänen alkuperäisiä ajatuksiaan, mutta lopullinen muoto on hänelle yllättävä. On kuin katsoisi tuttua maisemaa ja huomaisi siellä jonkin aiemmin huomaamatta jääneen piirteen. Taiteilija onkin perustanut työskentelynsä pitkiä aikoja esimerkiksi talvisille metsämaisemille tai järvinäkymille. Tällöin hänen materiaalinaan on myös luontokokemus muiden ainesten ohessa.

Ilmestys

Kristiina Uusitalon lapsuudenkokemuksissa ensimmäisiä suuria taide-elämyksiä olivat vanhat ortodoksiset ikonit, joita hän näki niin Moskovassa kuin Novgorodissakin isänsä kanssa matkustaessaan. Toisia varhaisia suosikkeja olivat keskenään kovin erilaiset taiteilijat Helene Schjerfbeck ja Fanny Churberg. Hän aloitti opintonsa Taideakatemiassa heti ylioppilaaksi kirjoitettuaan ja on opiskellut tämän jälkeen niin läntistä kuin itäistä taidetta useissa eri maissa. Uusitalon taidehistoriallinen tietämys on ensyklopedista, mutta se ei näy hänen taiteessaan moninaisina viittauksina, vaan on pikemminkin itsenäisen ja oman

linjan tae. Kun on tietoinen muiden taiteesta voi keskittyä omassa työskentelyssään täsmällisen ja harkitun ilmaisun etsimiseen, mikä edustaa hyvin erilaista taiteilijakuvaa kuin myytti suomalaisista villeistä ekspressionisteista. Tosin on huomattava, että primitiiviset ja luonnonläheiset suomalaistaiteilijat olivat ulkomaisten kriitikoiden luomus, mutta myöhemmin suomalainen luontosuhde taiteellisen työskentelyn perustana on usein esiintynyt ainoana lähtökohtana.

Kristiina Uusitalo on usein puhunut itämaisen taiteen perinteen merkittävydestä omalle työskentelylleen. Itäisessä traditiossa merkittävää on ilmaisullinen mestarillisuus, missä jokainen teos syntyy ajallisesti nopeasti. Kaikki harjoittelun merkit ovat näkymättömissä lopullisessa teoksessa, koska esillä on ainoastaan virheetön suoriutus. Monissa Zen-tarinoissa itse fyysinen toiminta, kuten maalaaminen tai jousella ampuminen, käy tarpeettomaksi, kun taidon harjoittaja on edennyt riittävän pitkälle. Tällöin tapahtuma on olemassa ainoastaan näkymättömällä ja materiaalittomassa muodossa. Valaistumisen myötä ihminen siirtyy käsitteellisen ajattelun ulkopuolelle eikä enää erottele asioita toistaan, vaan tajuaa kaiken yhteenkuuluvuuden. Uusitalo on ollut kiinnostunut niin itäisistä kuin läntisistä mystikoista⁸, joiden ajattelussa kokonaisvaltaisuus luo mystisiä yhteyksiä ja yhdistää keskenään erilaiset ainekset.

Uusitalon taiteen keskiössä on kysymys kauneudesta ja siitä, miten sen voi saavuttaa ja missä muodossa? Onko kauneus kuitenkin aina saavuttamatonta, koska siinä on jotakin luoksepääsemätöntä ja jotakin sellaista, mikä pakenee määrittelyjämme? Ehkä se on mahdollista saavuttaa valmistamalla kauniita asioita, jotka esimerkiksi Platonin mukaan ovat myös moraalisesti hyviä.⁹ Kauneuden kohdatessaan ihminen hahmottaa asioiden

necessary to establish a critical distance.⁷ In so doing, the world is delineated in both its comicality and its beauty. When faced with Uusitalo’s landscapes, the viewer can move towards an awakening in which different layers of time, experience and sensory perception dissolve into each other. But how does the artist construct such a sensory-cognitive complexity? She investigates the mentality of an individual or a series of nature experiences and then constructs her own insights in visual-art form.

As an artist Uusitalo has never been interested in adopting expressionism as her own approach, even though she is actually a great lover of abstract expressionism as an art movement, and many of her paintings look like the end results of an expressive working process. For her, working is deliberation, contemplation and planning, which nevertheless also leave room for the seeking and finding that are integral to the artistic working process. Uusitalo has said on numerous occasions that her finished works match her original ideas, but the ultimate form is a surprise to her. It is like looking at a familiar landscape and noticing a feature that had previously gone unremarked. The artist has, in fact, spent long periods basing her working process, for instance, on wintry forest landscapes or lake views. In such cases her material also includes a nature experience alongside its other constituents.

Revelation

Among the experiences from Kristiina Uusitalo’s childhood, some of her first great art encounters were with old Orthodox icons, which she saw both in Moscow and in Novgorod when travelling with her father. Other early favourites were the highly disparate artists

Helene Schjerfbeck and Fanny Churberg. She began her studies at the Academy of Fine Arts immediately after passing her Matriculation Examination, and has subsequently studied both western and eastern art in several countries. Uusitalo has an encyclopaedic knowledge of art history, but this is not evidenced in her art in a multiplicity of references, rather, it is more of a guarantee of her own, independent line. Being aware of the art of others, she can concentrate on her own task of seeking out a precise, deliberate mode of expression that represents a very different artist image from the myth of the cool Finnish expressionist. And yet, we must note here that the primitive, nature-bound Finnish artists were the creation of foreign critics, although, subsequently, the Finnish relationship with nature as a basis for artistic working has often been seen as the only possible starting point.

Kristiina Uusitalo has often spoken of the significance of traditional approaches in oriental art for her own working process. In the oriental tradition what is significant is mastery of expression, in which each work comes into being swiftly and almost instantaneously. The final work contains no visible signs of preparatory practice, since all that is evident is its flawless execution. In many Zen tales the physical action itself, such as painting or archery, becomes unnecessary once the practitioner of the art is sufficiently advanced. In such cases the event exists solely on an invisible plane and in immaterial form. On enlightenment the human being passes beyond conceptual thinking, and no longer distinguishes one thing from another, but realizes the oneness of everything. Uusitalo has been interested in both oriental and western mystics⁸ in whose thinking a unified vision creates mystical connections and combines disparate elements together.

tilan aivan toisin kuin aiemmin. Kauneus pysäyttää, se voi järkyttää, muuttaa ihmistä ja hänen ajatteluaan tai suistaa jopa tilapäiseen mielenhäiriöön, kuten Stendhalin syndrooma tekee¹⁰. Kauneus ei ole yhdentekevää.

Uusitalo puhuu kauneudesta hermeneuttisesti. Hän kerää aineksensa maailmaa, taidetta ja omaa taiteellista linjaansa noudattaen. Hänen maalaustensa kauneus sitoutuu niiden materiaalisuuteen, sillä hänen tarkastelee teemaa kuvataiteilijana eikä esimerkiksi filosofina. Tosin filosofille sanat ovat materiaa. Kauneus ilmenee aina jossakin, oli kyseessä sitten ajatus, aineellinen objekti tai taideteos. Kauneus ei myöskään ole yksiaineksista vaan eri ominaisuuksista koostuvaa. Hän on tässäkin suhteessa palimpsestinen taiteilija.

Ylevään palaten

Ironisuus, tiettyä itseironisuutta lukuun ottamatta, ei kuulu Kristiina Uusitalon taiteeseen, vaikka hän kuuluukin postmodernismin leimaamaan taiteilijasukupolveen. Hänen maalauksensa ovat tässä suhteessa vakavia, vaikka niissä onkin välillä leikkisiltä tuntuvia elementtejä. Monissa hänen teoksissaan tapaamme tuonpuoleisen, joka on enemmän ajan tai elämän välimailla olevaa kuin itse kuolemaa. Toinen raja, joka häntä kiinnostaa on solarisaatio eli miten asiat alkavat muuttua vastakohtikseen.

Katsoessani Uusitalon maalausta voin tunnistaa kokemuksen häikäistymisestä ja siitä, miten näköaistimus vaikuttaa minuun holistisesti ja kokemuksellisesti. Nähdessäni varjojen ja valon vaihtelulle perustuvat teokset olenkin visuaalisen kokemukseni perusteella tekemisissä ajallisuuden kanssa. Törmään alfaan ja omegaan, alkuun ja loppuun. Uusitalon taiteella on kyky kertoa täsmällisesti

suurista metafysisistä teemoista ja osoittaa konkreettisesti ja hyvin täsmällisellä tavalla, minkälaisia merkityksiä niillä onkaan.

Hänen teostensa konkreettisuus selittyy mahdollisesti, sillä että hän ei ole koskaan ollut kiinnostunut muistelemisesta tai nostalgisuudesta. Hänen taiteensa on tässä ja nyt. Miksi puhuin sitten tämän esseeni alussa muistoista ja palimpsisteista, jos taiteilija ei ole niistä kiinnostunut? Minulle Uusitalon maalaukset assosioituvat aikaisemmin näkemiini maalauksiin ja käynkin koko ajan hänen teostensa äärellä ajatellessani keskustelua taidehistorian kanssa. Uusitalon maalauksilla on kyky aktualisoida kokemuksissani ja muistissani oleva. Hän siirtää mielikuvani muistin hämäristä kirrkaaseen ulkoilmaan ja valoon, jolloin minulle paljastuu jotakin sellaista mitä en uskonut voivani tietää tai kokea. Monet hänen maalauksensa käsittelevätkin häikäistymistä, jossa näkökokemus täyttää ihmisen täysin.

Hänen palimpsestinsa luovat maailman, jossa toisiinsa sekoittuvat kokemukset maisemallisuudesta ja maisemista ketjuuntuvat toisiinsa. Nähdessäni hänen teoksiaan hahmotan osittain hänen suosikkejaan Lars-Gunnar “Nubben” Nordströmistä Anish Kapooriin, mutta löydän myös omien ihailun kohteitteni Odilon Redonin tai Cy Twomblyn kaikuja, vaikka niitä ei suoranaisesti näkyisikään. Uusitalo maalaa niin täsmällisesti että näkyvän lisäksi paljastuu myös näkymätön. Palimpsestien lailla hänen teoksensa antavat ainakin aavistuksen niin kutsutusta kadonneesta, mutta näyttävät myös asioiden nykytilan. Jo Tainiokosken kirkon alttaritaulussa (1997) labyrinttikuvio aallokon pinnassa hahmottaa kaksi erilaista aikaa: taivaallisen ja maallisen. Uusitalo on jatkanut samalla linjalla ja tutkinut sitä, miten taideteoksen avulla voi olla tässä ja nyt ja kuitenkin toisaalla samanaikaisesti. Tämän hän tekee hartaudella ja vakavuudella iloa unohtamatta.

At the nucleus of Uusitalo’s art is the question of beauty, and of how it can be achieved, and in what form? Is beauty, nevertheless, always unattainable, since it has something about it that is inaccessible and something of the kind that eludes our attempts at definition? Perhaps it is possible to attain it by making beautiful objects, which, for example, according to Plato, are also morally good.⁹ When faced with beauty, the human being envisions the nature of things in quite a different way from before. Beauty stops us in our tracks, it can disturb, transform the human being and their thinking, or even propel them into a temporary mental derangement, as Stendhal syndrome does¹⁰. Beauty is not insignificant.

Uusitalo speaks of beauty hermeneutically. She gathers her elements together, as dictated by the world, by art and by her own artistic direction. The beauty of her paintings is bound up with their materiality, since she views her subject matter as a visual artist does, and not, for example, as a philosopher. Although, for a philosopher, words are matter to be worked on. Beauty always manifests in a particular place, whether it be an idea, a material object or an artwork. Nor is beauty comprised of a single element, but is made up various properties. In this respect, too, she is a palimpsestic artist.

Back to the sublime

Irony, apart from a certain self-irony, is not a feature of Kristiina Uusitalo’s art, even though she belongs to the artist generation hallmarked by postmodernism. In this respect her paintings are serious, even if they do at times contain elements that feel playful. In many of her works we encounter the beyond, which occupies the terrain between time and life, rather than being death itself.

Another boundary line that interests her is solarisation, i.e. the way that things begin to turn into their opposites.

When I am looking at Uusitalo’s paintings, I can recognize the experience of being dazzled and of how a visual perception affects me holistically and experientially. When I see the works based on variations in light and shadows, I am, in fact, on the basis of my visual experience, involved with temporality. I bump up against alpha and omega, the beginning and the end. Uusitalo’s art has the ability to tell us in precise terms about great metaphysical themes, and it shows in a concrete and highly accurate way, what meanings they actually have.

The concreteness of her works may possibly be explained by the fact that she has never been interested in reminiscence or nostalgia. Her art is here and now. Why, then, did I speak at the start of this essay about memories and palimpsests, if the artist is not interested in them? To me Uusitalo’s paintings evoke associations with paintings that I have seen before and; when I am faced with her works, in my thoughts I am constantly conducting a conversation with art history. Uusitalo’s paintings have the ability to make things in my experiences and in my memories more immediate. She brings my mental image out of the twilight of memory and into the clear open air and the light, at which point something is revealed to me that I did not believe I could either know or experience. Many of her paintings, in fact, deal with epiphanies and dazzlement, in which the visual experience completely fills the human being.

Her palimpsests create a world in which intermingled experiences of landscape-likeness and landscapes are chained together. When I see her works, I partly see images of her favourites, from Lars-Gunnar “Nubben”

Lopuksi – maailma joka paljastuu

Pitäisikö minun luonnehtia Kristiina Uusitaloa uteliaaksi taiteilijaksi? Ehkä niin, jos määrittelemme uteliaisuuden innokkuutena kokea tai kokeilla jotakin uutta. Minulle Uusitalon työskentelyä leimaa jatkuva suuntautuminen tulevaisuutta kohtaan. Hän käy keskustelua taiteellisen menneisyytensä ja muiden taiteen kanssa, mutta hänen suuntansa on eteenpäin. Hän ei kaihoa mennyttä, vaan se on hänelle realiteetti, jonka kanssa eläminen on oma taitonsa. Pohtiessani hänen taiteellista Leitmotiiviaan, olen tullut siihen tulokseen, että se on taiteellisen uteliaisuuden linja.

Kristiina Uusitalo tutkii maailmaa kuvataiteilijan, taide-maalarin, keinoin. Hän on kiinnittynyt maailman visuaaliseen puoleen ja siihen, miten näkyvällä on voima ja keino nostaa esiin näkymättömästä. Näkyvä ravistelee meitä, koskettaa ja havahduttaa. Uusitalo käyttää näkyvän mahtia täsmällisen tarkasti ja taitavasti. Se on hänen tosin instrumenttinsa, vaikka hän käyttääkin pigmenttejä ja pohjia materialisoidakseen taiteellisen ajattelunsa. Hän kertoo meille kerta toisensa jälkeen ja teos kerrallaan, mikä mahti näkyvällä on ja mitä se voi kerta toisensa jälkeen tehdä meille, jotka tunnustamme näkyvän mahdin ja lumoavuuden, mutta jotka emme kykene sitä itse ilmentämään. Kuten Pentti Saarikoski kirjoitti Hämärän tansseissa: “maailman / katsomuksesta / on päästävä irti / etta voisi nähdä maailman”.¹ Uusitalo osoittaa tämän paikkaansapitäväksi paljastamalla maailman todellisen luonnon maalaus maalaukselta. Kiitos sinulle Kristiina!

Nordström to Anish Kapoor, but I also find echoes of the objects of my own admiration, of Odilon Redon or Cy Twombly, even if they are not directly evident. Uusitalo paints so precisely that, in addition to the visible, the invisible is also revealed. As with palimpsests, her works give us at least an inkling of what has purportedly been lost, but also show us the current state of things. In the altarpiece for Tainionkoski Church (1997) the labyrinth pattern hovering on the crests of the waves evokes two different times: the heavenly and the earthly. Uusitalo has carried on along the same lines and interpreted the way that an artwork can help us to be here now, and yet somewhere else at the same time. She does this with devotion and seriousness, while not forgetting joy.

Finally – the world that is revealed

Should I describe Kristiina Uusitalo as an inquisitive artist? Perhaps so, if we define inquisitiveness as an enthusiasm for experiencing or trying out something new. To me, Uusitalo’s way of working is hallmarked by a continual orientation towards the future. She conducts a dialogue with her own artistic past and with the other arts, but her direction is forwards. She does not yearn for the past, rather, it is a reality to her, and living with it is a skill all on its own. When pondering what might be her artistic Leitmotif, I have come to the conclusion that it is the line of artistic curiosity.

Kristiina Uusitalo explores the world using the means of the visual artist, of the painter. She is firmly attached to the world’s visual aspect and to the way that the visible has the power and the means to bring things forth from out of the invisible. The visible shakes us up, touches us

and awakens us. Uusitalo uses the power of the visible with acute precision and skill. It is her truest instrument, even if she uses pigments and painting grounds to materialize her artistic thinking. She tells us, time and time again, a work at a time, about the power of the visible and about what it can, time and time again, do to those of us who acknowledge the power and fascination of the visible, but which we ourselves are unable to express. As Pentti Saarikoski wrote in The Dark One’s Dances: “To see the world, one must first get rid of the worldview.”² Uusitalo demonstrates that this holds true by revealing the world’s true nature in painting after painting. Thank you Kristiina!